

**ДО ІСТОРІЇ ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА ТЕРНОПІЛЬЩИНИ: ПЕТРО ГОЛІНАТИЙ –
ХОРОВИЙ ДИРИГЕНТ, ПЕДАГОГ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ**

3. Закон України “Про професійно-технічну освіту”: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>.

4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: [Електрон.

ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#n10>.

5. Про Концепцію Національної програми інформатизації: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>.

Стаття надійшла до редакції 21.10.2015

УДК 78.087.68(477.84)(092)

**Петро Гушоватий, професор кафедри методики музичного виховання і диригування
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка**

**ДО ІСТОРІЇ ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА ТЕРНОПІЛЬЩИНИ: ПЕТРО ГОЛІНАТИЙ –
ХОРОВИЙ ДИРИГЕНТ, ПЕДАГОГ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ**

Стаття містить матеріали про відомого на Поділлі самодіяльного композитора, хорового диригента, громадського діяча, заслуженого працівника культури України Петра Миколайовича Голінатого.

Ключові слова: диригент, хормейстер, хорове мистецтво, хор, самодіяльний композитор.

Літ. 4.

**Петр Гушоватий, профессор кафедры методики музыкального воспитания и дирижирования
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко**

**К ИСТОРИИ ХОРОВОГО ИСКУССТВА ТЕРНОПОЛЬЩИНЫ: ПЕТР ГОЛИНАТЫЙ
– ХОРОВОЙ ДИРИЖЕР, ПЕДАГОГ, ОБЩЕСТВЕННЫЙ ДЕЯТЕЛЬ**

Статья содержит материалы об известном на Подолье самодельного композитора, хорового дирижера, общественного деятеля, заслуженного работника культуры Украины Петра Николаевича Голинатого.

Ключевые слова: дирижер, хормейстер, хоровое искусство, хор, самодельный композитор.

**Petro Hushovaty, Prof. of the Methods of Musical Education and Conducting Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University**

**TO THE HISTORY OF CHORAL ART OF TERNOPIIL REGION:
PETRO HOLINATY – CHORAL CONDUCTOR, PEDAGOGUE, PUBLIC FIGURE**

The article contains about famous in Podillya composer, choral conductor, public figure, Honored Worker of Culture of Ukraine Petro Holinaty.

Keywords: conductor, choir master, choral art, amateur composer.

Постановка проблеми. Серед відомих діячів українського хорового мистецтва Поділля у другій половині ХХ століття значне місце посідає знаний диригент-хормейстер, соліст-вокаліст, музикант-педагог, активний подвижник на ниві української культури, заслужений працівник культури України Петро Миколайович Голінатий.

Народні пісні в його обробках у виконанні відомих хорових колективів та ансамблів України і нині милують слух численних шанувальників українського вокально-хорового мистецтва. Багато учнів П. Голінатого плідно працюють на ниві української музичної культури по всій Україні і далеко за її межами. Разом з тим багатогранна діяльність його ще не отримала належного висвітлення у наукових дослідженнях.

Мета статті полягає в тому, щоб познайомити широке коло читачів, науковців, педагогів-музикантів з життям і діяльністю Петра Голінатого.

Виклад основного матеріалу. Петро Миколайович Голінатий народився 25 березня 1939 року в с. Стара Ягільниця Чортківського району Тернопільської області в родині хліборобів. В сім'ї Голінатих було шестеро дітей. Батьки були добрими господарями, мали 8 гектарів землі. Була своя домашня бібліотека. В домі панувало пошанування Т. Шевченка, І. Франка, практикувалось недільне сімейне читання книжок, утверджувався український патріотизм (найменший член сім'ї Петрусь у чотири роки навчився читати і декламував вірші Т. Шевченка). Та все змінилось з приходом радянських “визволителів”.

Нужда не раз стукала в двері селянської хати. Батько був головою місцевого товариства “Просвіта”, старшим церковним братом, завідував хатою-читальнею в селі, брав участь у сільському драматичному гуртку, добре співав. Мати також мала чудовий голос. “Пригадую, як малим був, то все чекав, коли мама поробить усю хатню роботу і сяде за швейну машину та будемо разом з нею співати на два голоси” (із спогадів П. Голінатого). Петрусеві сповнилося сім літ, коли в 1946 році помер його батько, і дев’ятнадцять, – коли не стало матері. Незвичайна працьовитість батьків і селянська шляхетність передались майбутньому мистцеві. Він змалку знав, що таке важка праця – працював вантажником у колгоспі і обліковцем. Закінчив сільську семирічку. Восьмий клас закінчував в с. Білобожниця, що за 12 кілометрів від Ягільниці. З шкільних років співав у хорі, займався в гуртку художнього читання, грав у духовому оркестрі (труба), там засвоїв нотну грамоту.

В 1960 – 1961 роках майбутній хормейстер правлінням колгоспу с.Базар був скерований (як стипендіат) навчатися на однорічних курсах хормейстерів-баяністів при Чортківській музичній школі.

Педагогічну роботу Петро Миколайович розпочав на посаді вчителя співів у загальноосвітній школі с.Базар Чортківського району (1961 – 1962 рр.).

Навчаючись у Тернопільському музичному училищі імені Соломії Крушельницької (1962 – 1966), продовжив свою педагогічну практику в міському “Палаці піонерів і школярів” викладачем постановки голосу, хормейстером (другим диригентом) хору хлопчиків, а також вчителем співів у середній школі №6 м. Тернополя. В училищі П. Голінатий навчався на трьох відділеннях: хоровому та за спеціальною програмою на вокальному та теоретичному (з присвоєнням відповідної кваліфікації). Крім основного інструменту фортепіано, додатково освоїв гру на бандурі. Диригування навчався в класі педагога Ростислава Бабича, по вокалу – Алли Білінської. Слід відзначити, що під час навчання в училищі його ім’я тричі заносилось на дошку пошани.

Один рік (1974 – 1975) Петро Миколайович навчався в Київському державному інституті культури імені Олександра Корнійчука.

В 1979 році закінчив музично-педагогічний факультет Івано-Франківського університету імені Василя Стефаника (клас диригування – Ольги Стецик, клас фортепіано – Оксани Підсудівської, методика музичного виховання – Василь Лужний) за спеціальністю “музика і співи”.

Петро Голінатий постійно працює над підвищенням свого фахового і методичного рівня. Двічі проходив стажування в заслуженому академічному хорі ім. Г. Верьовки, був учасником постійно діючого республіканського семінару диригентів-хормейстерів при Міністерстві культури України. В 1986 його праця “Вироблення ладо-тонального мислення і навиків самоконтролю на уроках сольфеджіо в ДМШ” зайняла друге місце у республіканському конкурсі на кращу науково-методичну роботу з музично-теоретичних предметів. У своїй практичній діяльності використовував новаторські методи викладання сольфеджіо на основі відносної сольмізації, удосконалюючи їх своїми прийомами.

Концертно-сценічну діяльність як соліст-вокаліст розпочав у 1957 році. Брав участь у концертах, оглядах-конкурсах та фестивалях різного рівня. Виступав по телебаченню, обласному та республіканському радіо. Так у 1967 році з чоловічим ансамблем брав участь у виставі “Потомки запорожців” у постановці народного драматичного театру Чортківського районного будинку культури, яку ставили на сцені театру в Москві в приміщенні театру “МХАТ”. В 1969 році Петро Миколайович у складі мистецької групи Тернопільщини два тижні гастролював у Болгарії. Був учасником фестивалю “Слівенські вогні”, виступав по софіївському радіо.

1972 року Всесоюзною фірмою “Мелодія” записаний на платівку (пісня Л. Лядової “Клятва”) та соло з капелою бандуристів Чортківського РБК).

Диригентсько-хорову роботу розпочав у 1961 році керівником хору с. Базар Чортківського району. З тих пір не розлучався з цим колективом до 1984 року. 1978 року хорові, першому в районі із сільських колективів, було присвоєно почесне звання “народний”. Цей хор під керівництвом Петра Миколайовича пройшов славний творчий шлях: виступав по телебаченню, брав участь у різного рівня фестивалях та оглядах художньої самодіяльності, отримав звання лауреата республіканського і всесоюзного фестивалів.

Загалом своєю наполегливою творчою працею, майстерністю диригента-хормейстера Петро Миколайович привів до звання “народний” ще три колективи регіону. Це хор Чортківського м’ясокомбінату, хор села Стара Ягільниця, жіночий вокальний ансамбль музичної школи м. Чорткова.

Кожен хоровий колектив мав свою творчу долю, широку географію концертних виступів, різнопланову програму. Так, з хором Чортківського м’ясокомбінату Петро Миколайович два рази

виступав на ВДНГ в м. Києві, гастролював у Білорусії, брав участь у популярному телевізійному конкурсі “Сонячні кларнети” та у програмі “Сяйво”, що транслювалася по Чернівецькому телебаченню. В 1986 році цей колектив здійснив концертну поїздку в Народну Республіку Болгарію. Хор постійний учасник святкових концертів до різноманітних дат в районі, області, переможець багатьох творчих звітів художньої самодіяльності. В цьому ж році разом з професійними і іншими самодіяльними колективами капела взяла участь у відкритті Співочого поля у м. Тернополі.

Хор села Старої Ягільниці мав у своєму репертуарі дві концертні програми: одна складалася з творів національно-патріотичної тематики, друга – духовно-релігійна, колядки, щедрівки. З 1989 року колектив постійно проводив Богослужіння в місцевій церкві. В 1991 році хор брав участь у Всеукраїнському фестивалі “Червона калина” на честь відкриття пам’ятника Степану Чарнецькому в с. Шманьківцях Чортківського району, а також в рідному селі – на відкритті пам’ятника Тарасу Шевченкові та освяченні курган-могили “Борцям за волю України”. В червні 2000 року хор села Старої Ягільниці став дипломантом фестивалю духовної музики в м. Тернополі, присвяченого 2000-річчю Різдва Христового, зайняв перше місце серед сільських хорових колективів.

Слід відзначити, що Петро Миколайович з кожним колективом завжди самовіддано працював над удосконаленням вокально-хорових навичок, професійно добивався відповідної культури звуку. Майстерна робота над виробленням діафрагматичного дихання, чистоти інтонації, строю, ансамблю, інтерпретації кожного твору приносили бажані результати.

Про високий виконавський рівень керованих ним колективів читаємо у місцевій пресі.

В 1966 – 2002 роках працює викладачем теоретичних дисциплін та хорового класу музичної школи м. Чорткова на Тернопільщині. Тривалий час (8 років) працював на посаді заступника директора з навчально-виховної роботи школи. На обласних теоретичних олімпіадах серед музичних шкіл, що проводяться з 1982 року учні його класу вибороли 21 призове місце (з них 10 перших місць).

Майже 30 років Петро Миколайович керував загальношкільним хором старших класів – переможцем численних обласних оглядів, конкурсів та фестивалів.

В 1991 році П.М. Голінатому присвоєно звання “спеціаліст вищої категорії”.

Петро Голінатий знаний як автор більше 50 обробок та аранжувань для різних типів хорів як оригінальних творів українських композиторів, так і обробок народних пісень. Серед них цикл пісень Великого Посту до якого увійшли 8 творів: “О, Ісусе найсвятіший”, “О, гляньте, грішні”, “Хрест на плечі накладають”, “Під Хрест Твій стаю”, “Страдальна Мати”, “Тіло пречисте”, “Припадаю до Тебе мій Христе”, “Христос розп’ятий”.

Майстерно перекладені для чоловічого хору, вони збагачують репертуар багатьох як аматорських, так і професійних хорових колективів.

Петро Миколайович має у своєму композиторському доробку біля десятка власних композицій. Він автор музики до двох лялькових вистав (“Арлекіно”, “По щучому велінню”), до театральних постановок народного драматичного театру ім. П. Карабіневича. Серед власних композицій відомі його твори для мішаного хору: “Лунає пісня Кобзаря”, “Курган-могила” (на власні слова), “Фантазіє – ти сила чарівна” (слова Лесі Українки) та інші. Серед обробок народних пісень популярні “Живи, Україно, живи для краси”, “Україна – край козацький”, “За байраком, байрак” (слова Т.Шевченка), “Про трьох братів” та “Ой, улісі, на полянці” (пісні УПА), “Ой летіли гусоньки”, і багато інших, які є окрасою репертуару багатьох народних хорових колективів та ансамблів.

Петро Голінатий – активний громадський діяч. У 2006 – 2010 роках був обраний депутатом Чортківської районної ради 5-го скликання (комісія з питань культури та духовності). За час своєї депутатської діяльності надіслав 16 депутатських звернень з різних проблемних питань до адміністрації Президента України, кабінету Міністрів, Верховної Ради України та до місцевих владних структур.

Петро Миколайович – позаштатний кореспондент місцевої газети “Голос народу”, на сторінках якої висвітлює актуальні питання сьогодення, правдиві історичні факти становлення нашої держави, новини культурного життя краю. Зокрема цікавою є його публікація: “Про дотримання законності щодо використання державної символіки” та ряд інтерв’ю з ним відносно проблем розвитку хорової культури регіону.

До публіцистичної діяльності треба віднести і його “Спогади про чотири зустрічі з Павлом Муравським”, опубліковані в монографії О. Бенч “Феномен одного життя” (Київ: Дніпро, 2002. – С. 470 – 474) та допис “Мистецький геній

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ЗВ'ЯЗКІВЦІВ

сучасності” до книги П.Муравського “Чистота співу чистота життя” (Київ: Просвіта. – С. 444-456).

За активну життєву позицію, щирість, людяність Петро Миколайович обраний почесним громадянином сіл Стара Ягільниця і Базар Чортківського району.

Велика безкорислива працездатність, патріотизм, високий професіоналізм, щирість і людяність у стосунках з товаришами – ось основні риси характеру відомого диригента, талановитого педагога, композитора, суспільно-громадського діяча, заслуженого працівника культури України П.М. Голінатого.

Сьогодні Петро Миколайович в розквіті творчих сил, постійно в центрі його уваги події суспільно-політичного та культурно-мистецького життя краю.

Побажаємо йому міцного здоров'я та творчих успіхів на ниві розвитку рідної української культури.

(За матеріалами, зібраними колишньою ученицею П.М. Голінатого, викладачем Чортківського педучилища І.Б. Опришко-Колодійчук та головним спеціалістом відділу культури Чортківської райдержадміністрації Мельник М.П. – жителькою с. Стара Ягільниця, а також матеріалами з домашнього архіву П.М. Голінатого).

1. Бенч О. Феномен одного життя. – Київ: Дніпро, 2002. – С. 470 – 474.

2. Муравський П. Чистота співу – чистота життя – Київ: Просвіта. – С. 444 – 456.

3. Бурбан М. Українські хори та диригенти. Монографія. – Дрогобич: Повіт, 2006. – С. 333.

4. Блаженко А. Вколисаний землею та піснею // Голос народу. – 28.03.2014.

Стаття надійшла до редакції 22.09.2015

УДК 167.7:654.071(045)

Сергій Чупахін, доцент кафедри військової підготовки
Національного авіаційного університету, м. Київ

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ЗВ'ЯЗКІВЦІВ

У статті розглядається структурна модель формування професійної компетентності майбутніх інженерів-зв'язківців, а також запропоновані визначення, сутність зворотних зв'язків і розкриті функції, які вони виконують.

Ключові слова: модель, професійна компетентність, інженер-зв'язківець, зворотний зв'язок.

Рис. 1. Літ. 7.

Сергей Чупахин, доцент кафедры военной подготовки
Национального авиационного университета, г. Киев

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ-СВЯЗИСТОВ

В статье рассматривается структурная модель формирования профессиональной компетентности инженеров-связистов, а также предложены определения, сущность обратных связей и раскрыты функции, которые они выполняют.

Ключевые слова: модель, профессиональная компетентность, инженер-связист, обратная связь.

Serhiy Chupakhin, Associate Professor of the Military Training Department National Aviation University

MODEL OF PROFESSIONAL COMPETENCE FORMATION OF FUTURE ENGINEERS-SIGNALMEN

The article discusses a structural model of formation of professional competence of engineer-signalmen, as well as the proposed definition, the essence of feedback and defines the roles they perform.

Keywords: model, professional competence, engineer-signalman, feedback.

Постановка проблеми. Бурхливий розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій, їх широке проникнення в усі сфери життєдіяльності сучасного суспільства обумовили формування та інтенсивний розвиток освітньо-інформаційного середовища соціуму, і

привели до збільшення попиту на висококваліфікованих інженерів-зв'язківців. Відповідно, істотно змінилися і вимоги до їх професійних якостей, що, в свою чергу, призвело до необхідності “обґрунтування критеріїв якісної підготовки, перепідготовки та підвищення